του Σπύρου Κοντομάρη*

1. Εισαγωγή

Τον Απρίλιο του 2014, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δημοσιοποίησε την 4η έκδοση του κειμένου προαπαιτούμενων «μεταρρυθμίσεων» για την Ελλάδα. Πρόκειται για το – υπό συνεχή αναθεώρηση και επέκταση – 2ο Πρόγραμμα Δημοσιονομικής Προσαρμογής, στο οποίο αποσαφηνίζονται υφιστάμενες και προστίθενται οι νέες πολιτικές υποχρεώσεις της ελληνικής Κυβέρνησης, προκειμένου να η ελληνική κοινωνία να «απολαμβάνει» την χρηματοδότηση του Μηχανισμού Στήριξης. Είναι γνωστό ότι το Πρόγραμμα δεν περιορίζεται στις εγγυήσεις των Δανειστών, αλλά επιπρόσθετα απηχεί τις επιδιώξεις του ελληνικού Κεφαλαίου

Τα «προαπαιτούμενα της Τρόικα» ή αλλιώς «οι αναγκαίες μεταρρυθμίσεις» στον Τομέα της Ενέργειας, ουσιαστικά αποτελούν επιταχυντές των πολιτικών που ήδη ασκούνται εις βάρος της κοινωνικής πλειοψηφίας και της Εργασίας, κάτω από την πολιτική ηγεμονία του Κεφαλαίου, ευρωπαϊκού και εγχώριου. Οι πολιτικές αυτές προσδιορίζουν μια διαδικασία κατά την οποία το **κοινωνικό δικαίωμα** της πρόσβασης σε κοινωνικά ενεργειακά αγαθά και χρήσεις (θέρμανση, εστίαση, ηλεκτρισμός, μετακίνηση κλπ), **καταργείται** με την μετατροπή των δραστηριοτήτων παραγωγής, διανομής και παροχής κοινωνικών ενεργειακών αγαθών σε πεδίο καπιταλιστικής κερδοφορίας. Η διαδικασία αυτή υλοποιείται σε δύο επίπεδα. Παραχωρείται με σκανδαλώδη τρόπο τόσο η χρήση, όσο και η κυριότητα των δημόσιων υποδομών Στην Ελλάδα η διάλυση και εκποίηση της περιουσίας των δημόσιων εταιρειών κοινής ωφέλειας δεν εκτελείται γρήγορα όπως στις χώρες του πρώην Ανατολικού Μπλοκ μετά το 1990, αλλά τμηματικά, αφού πρώτα έχει μεσολαβήσει μια προσπάθεια υπονόμευσης και κοινωνικής απονομιμοποίησης τους από την Κυβέρνηση.

Ο διαμελισμός των εταιρειών κοινής ωφέλειας και η εκποίηση των υποδομών τους δεν εστιάζεται μόνο στον Τομέα της Ενέργειας, αφορά τις αερομεταφορές (που το κρατικό μονοπώλιο της Ολυμπιακής αντικαταστάθηκε από το ιδιωτικό μονοπώλιο της Aegean), αφορά τα τρένα και το λιμάνι του Πειραιά (που τμηματικά περνούν στα χέρια της Gosco),

αφορά τους αυτοκινητόδρομους (που ανήκουν στις τράπεζες που χρηματοδοτούν με κρατικά χρήματα την κατασκευή τους), αφορά τις ραδιοτηλεοπτικές συχνότητες (που σήμερα ανήκουν στην DIGEA) και έπεται συνέχεια.

Στεκόμαστε πιο αναλυτικά στον Τομέα της Ενέργειας, και ειδικά στο Φυσικό Αέριο, διότι εκεί επιτελούνται σήμερα μεγάλες και ανεπανόρθωτες «μεταρρυθμίσεις» για την Κοινωνία που χρήζουν ανάδειξης και συζήτησης.

Η ιδιαίτερη μνεία του κειμένου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στην αγορά του Φυσικού Αερίου στην Ελλάδα, όπως θα εξηγήσουμε, αποτελεί μνημείο ατεκμηρίωτης προπαγάνδας και παράθεσης αποσπασματικών πληροφοριών και τεχνικών δεδομένων. Αιτιολογείται η ανάγκη «μεταρρυθμίσεων» στην αγορά του φυσικού αερίου κάτω από την βασική διαπίστωση ότι «ο κλάδος παραμένει ολοκληρωτικά κλειστός στην απελευθέρωση, επιδρώντας αρνητικά στην ανταγωνιστικότητα της ελληνικής οικονομίας, λόγω της έλλειψης επιλογής παρόχων, ανεπάρκειας υποδομών διανομής και υψηλών τιμολογίων[1]».

Όπως και στην περίπτωση του διαμελισμού της ΔΕΗ, που ψηφίστηκε στο πρώτο θερινό τμήμα της Βουλής φέτος το καλοκαίρι, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και το ΥΠΕΚΑ αναφέρονται στο φυσικό αέριο, που λειτουργεί με τους κανόνες τους για πάνω από μια εικοσαετία, ως να λειτουργούσε έξω από τον έλεγχό τους. Γιατί βέβαια όλες οι ελληνικές Κυβερνήσεις, με επιχείρημα την δήθεν «απελευθέρωση της αγοράς και την πτώση των τιμών» υλοποιούν απαρέγκλιτα την πολιτική σύγκλισης με τον Ενιαίο Ευρωπαϊκό Χώρο Ενέργειας, φροντίζοντας παράλληλα να διευκολύνουν ιδιαίτερες επιχειρηματικές επιδιώξεις.

Μετά από μια εν κρυπτώ διαβούλευση διάρκειας έξι μηνών, και μια προσχηματική δημόσια διαβούλευση διάρκειας τεσσάρων ημερών, **η Κυβέρνηση φέρνει προς ψήφιση στην Βουλή το σχέδιο νόμου** με τίτλο «ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗ ΤΩΝ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ ΤΟΥ Ν. 4001/2011 ΚΑΙ ΛΟΙΠΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ». Πρόκειται για βάθεμα των πολιτικών κατευθύνσεων του ήδη ψηφισμένου από το 2011, ν.4001 «για την απελευθέρωση των αγορών ηλεκτρισμού και φυσικού αερίου» σε δύο βασικές κατευθύνσεις :

Πρώτον, ιδιωτικοποιούνται, κατακερματίζονται και αναδιατάσσονται οι δραστηριότητες και οι υποδομές των Εταιρειών Διανομής και Παροχής Αερίου, δημιουργώντας σημαντικά ενδιάμεσα κόστη προς τους τελικούς καταναλωτές και αφαιρώντας αμετάκλητα από την Πολιτεία την δυνατότητα άσκησης πολιτικής Υπηρεσιών Κοινής Ωφέλειας.

Δεύτερον, απελευθερώνεται η δυνατότητα αποκοπής μεμονωμένων οριζοντίων ιδιοκτησιών

από την κεντρική θέρμανση πολυκατοικιών και μάλιστα με επιδότηση του ΕΣΠΑ και του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων για την μετατροπή τους σε εγκαταστάσεις φυσικού αερίου, όπου υπάρχει δυνατότητα άμεσης σύνδεσης.

2. Υφιστάμενη κατάσταση

Πριν αναφερθούμε αναλυτικά στις λεπτομέρειες του ν/σ, είναι αναγκαίο να υπενθυμίσουμε ορισμένα στοιχεία για την κατανόηση της υφιστάμενης κατάστασης στον τομέα του Φυσικού Αερίου, που καταδεικνύουν τη σκοπιμότητα και την αναξιοπιστία του κειμένου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Το κείμενο καταρχάς αναφέρεται σε μια αγορά ολοκληρωτικά κλειστή, ξεχνώντας ότι η παρουσία ιδιωτικών κεφαλαίων στην Εμπορία και Διανομή φυσικού αερίου είναι παγιωμένη από το 2001, καθώς η μετοχική σύνθεση των 3 Εταιρειών Παροχής Αερίου είναι επιμερισμένη κατά 51% στη ΔΕΠΑ και 49% σε ιδιώτες, ενώ το 100% του management ανήκει στους ιδιώτες Shell (ΕΠΑ Αττικής) ENI (ΕΠΑ Θεσσαλονίκης και Θεσσαλίας). Επιπλέον η ΔΕΠΑ ανήκει κατά 65% στο ΤΑΙΠΕΔ (δηλαδή προς εκποίηση) και κατά 35% στα ΕΛΠΕ. Τα ΕΛΠΕ ανήκουν κατά 65% σε ιδιώτες (41% Λάτσης-22% Χρηματιστήριο) και κατά 35%ΤΑΙΠΕΔ. Ο ΔΕΣΦΑ βρίσκεται κατά 66% προς πώληση στη Socar (κρατική εταιρεία πετρελαίου του Αζερμπαϊτζάν, παρότι η εξαγορά έχει παγώσει από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή) και κατά 35% στο ΤΑΙΠΕΔ (δηλαδή επίσης προς πώληση). Τόσο «ολοκληρωτικά κλειστή» είναι η αγορά.

Το περιεχόμενο των αδειών διανομής των Εταιρειών Παροχής Αερίου (ΕΠΑ) υπακούει στο ν.2364/95 και στο Π.Δ.10/98, βάσει των οποίων η εξυπηρέτηση του δημοσίου συμφέροντος κατά την έννοια της ανάπτυξης, συντήρησης και λειτουργίας δικτύου διανομής, επιτρέπει την **30ετή μονοπωλιακή εμπορία** φυσικού αερίου σε όλους τους καταναλωτές με ετήσια κατανάλωση κάτω από 100 GWh (μη επιλέγοντες) που βρίσκονται εντός των γεωγραφικών ορίων διανομής τους.

Ο εθνικός Νομοθέτης, που όταν πρόκειται για σπέσιαλ εξυπηρετήσεις στο επάνω ράφι του παγκόσμιου καπιταλισμού συντάσσει το Νόμο με δικλείδες «δημοσίου συμφέροντος», δεν υπήρξε το ίδιο ευαίσθητος με το «δημόσιο συμφέρον» σε τουλάχιστον πέντε περιπτώσεις εφαρμογής του πλαισίου για το φυσικό αέριο:

1. η κατασκευή συγκεκριμένων χιλιομέτρων δικτύων διανομής που αποτέλεσε σημαντική υποχρέωση των ΕΠΑ έναντι του επωφελούμενου μονοπωλίου, δεν χρηματοδοτήθηκε με ίδια

κεφάλαια, αλλά με σημαντική συμμετοχή επιδοτήσεων (πόροι του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων, του ΄Γ Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης και της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων)
2. οι ΕΠΑ δεν υποβάλουν προς έγκριση, αλλά απλά ενημερώνουν την ΡΑΕ για την ακολουθούμενη τιμολογιακή πολιτική τους. Μάλιστα όταν πρόσφατα εκπρόσωποι της ΕΠΑ Αττικής ρωτήθηκαν [2] εάν τα περιθώρια κέρδους τους βάση νόμου δεν μπορούν να ξεπερνούν το 15%, περιορίστηκαν να απαντήσουν ότι ο μέσος όρος στην ΕΕ βρίσκεται στο 26%.
3. η ΕΠΑ Αττικής ενώ αρχικά όφειλε, από την Άδεια Διανομής της, να κατασκευάσει από την 1.1.2001 ως την 31.12.2008 συνολικά 2.000 χλμ. δικτύου χαμηλής πίεσης, η υποχρέωση αυτή τροποποιήθηκε με υπουργική απόφαση το 2008 σε 1.500 χλμ. εν μέσω κοινοβουλευτικών επικρίσεων [3] ακόμα και από την πλευρά του ΠΑΣΟΚ (!).
4. η εξαγορά του αρχικού 25% της ΕΠΑ Αττικής από την Cinergy (μετ’ έπειτα Duke) χρηματοδοτήθηκε εξ’ ολοκλήρου από την Αγροτική Τράπεζα με δάνειο τύπου «baloon» (δηλαδή με ενέχυρο ίδιο το μετοχικό της κεφάλαιο!). Το 2009 η Duke αποχώρησε από την ΕΠΑ Αττικής και η Shell εξαγόρασε το ποσοστό της.
5. η ΕΠΑ Αττικής υποχρεούται να συνδέει κάθε υποψήφιο πελάτη εντός των γεωγραφικών ορίων της άδειας διανομής που της χορηγήθηκε το 2001 [4]. Η πραγματικότητα αποδείχθηκε πολύ διαφορετική. Αξίζει να σημειωθεί ότι η «ανάπτυξη» του δικτύου, μετά τα πρώτα 1.500 χλμ, εκτελέστηκε σε ορισμένες περιπτώσεις ακόμα και με κόστος του πελάτη για επέκταση και σύνδεση ως 25 μέτρα.

Η ενεργειακή πενία που πλήττει τα νοικοκυριά πολύ έντονα από το 2010 και μετά δεν στάθηκε αρκετή για να ευνοήσει την διείσδυση του φ.α. παρά την σημαντική διαφορά της τιμής από το πετρέλαιο θέρμανσης που σήμερα βρίσκεται στο 30%. Το υψηλό κόστος μετατροπής των εσωτερικών εγκαταστάσεων, το υψηλό κόστος επέκτασης και σύνδεσης με το δίκτυο, τα πολεοδομικά και συν-ιδιοκτησιακά προβλήματα στις πολυκατοικίες, η αύξηση στην τελική τιμή διάθεσης του φ.α. κατά 100% μέσα σε μια δεκαετία και η πτώση της κατανάλωσης, έχουν ήδη θέσει **φραγμούς στην αύξηση του ποσοστού κερδοφορίας** των ιδιωτών στις ΕΠΑ. Αυτοί οι φραγμοί στις δραστηριότητες προμήθειας, στρέφουν τα ιδιωτικά κεφάλαια στην πολύ πιο «σίγουρη» εκμετάλλευση της διανομής και των δημόσιων υποδομών.

3. Το κείμενο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής

Το κείμενο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής επίσης στηλιτεύει τα **υψηλά τιμολόγια φ.α**., το ίδιο και οι ιδιώτες των ΕΠΑ, το ίδιο και η Ένωση Βιομηχανικών Καταναλωτών Ενέργειας –

ΠΑΝΤΙΣΡΑ
αντικαπιταλιστικη • ενημερωση

ΕΒΙΚΕΝ, υποδεικνύοντας όλοι μαζί ως αποκλειστικό υπεύθυνο, τη ΔΕΠΑ (μοναδικό ως τώρα προμηθευτή των ΕΠΑ και των πελατών με κατανάλωση κάτω από 100 GWh/έτος). Ας δούμε όμως εάν το γραφείο Οικονομικών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής συμφωνεί με τα στοιχεία που δίνει η Eurostat (30/7/14), με έτος αναφοράς το 2012.

Η Ελλάδα βρίσκεται 18η σε κατανάλωση και 16η σε εισαγωγές (με 3,7 ΚΤΟΕ) φυσικού αερίου ανάμεσα σε 30 χώρες. Είναι λογικό και ακόλουθο όσων περιγράφηκαν για τα πεπραγμένα των ΕΠΑ, και λαμβάνοντας υπόψη την κρατικά επιδοτούμενη διείσδυση των ιδιωτών στην ηλεκτροπαραγωγή, η ηλεκτροπαραγωγή να είναι ο σημαντικότερος καταναλωτής φυσικού αερίου στην Ελλάδα με μερίδιο πάνω από το 60% των εισαγόμενων ποσοτήτων. Η μικρή διείσδυση στον οικιακό, εμπορικό και βιομηχανικό τομέα έχει οδηγήσει την ΔΕΠΑ στη σύναψη μακροχρόνιων συμφωνιών με τους εισαγωγείς της (Gazprom, Botas, Sonatrac) με εγγυημένες ποσότητες κατανάλωσης για να πετύχει τις καλύτερες δυνατές τιμές. Η σχεδόν μηδενική εγχώρια παραγωγή καθιστά την ΔΕΠΑ απολύτως δέσμια των εισαγωγών.

Χώρες με αντίστοιχο προφίλ εισαγωγών και κατανάλωσης με την Ελλάδα [5], είναι οι εταίροι μας στα Μνημόνια, Πορτογαλία (3,9 ΚΤΟΕ) και Ιρλανδία (3,8 ΚΤΟΕ και μικρή εγχώρια παραγωγή). Η σύγκριση των τελικών τιμών διάθεσης το πρώτο εξάμηνο του 2014, κατατάσσει απολύτως αναμενόμενα την Ελλάδα 7η ακριβότερη ανάμεσα σε 29 χώρες στο οικιακό τιμολόγιο (Eurostat 05/11/14), την Πορτογαλία 2η και την Ιρλανδία 9η.

Αυτό σημαίνει ότι στις καλές τιμές εισαγωγής που πετυχαίνει η ΔΕΠΑ, κυρίως λόγω των καταναλώσεων στην ηλεκτροπαραγωγή, προστίθενται μια σειρά από ενδιάμεσα κόστη και φόροι. Το κόστος των διεθνών προμηθευτών, το κόστος των εμπορικών εισαγωγέων τους στην Ελλάδα, το κόστος εμπορίας της ΔΕΠΑ, το κόστος διανομής του ΔΕΣΦΑ, το κόστος εμπορίας και διανομής των ΕΠΑ, η χρέωση ισχύος, ο ΦΠΑ 13%, ο ΕΦΚ, ο ΔΕΤΕ και εσχάτως το Τέλος Ασφάλειας Εφοδιασμού συνοδεύουν το φ.α. στην τελική τιμή διάθεσης, διαμορφώνοντας το οικιακό τιμολόγιο στα επίπεδα του **80€/MWh**. Αξίζει να σημειώσουμε ότι και η ΔΕΠΑ και οι ΕΠΑ δίνουν σημαντικές εκπτώσεις στο **βιομηχανικό τιμολόγιο** για να διατηρήσουν τις υψηλές καταναλώσεις και να αποφύγουν τα πρόστιμα των συμφωνιών take or pay, και μάλιστα στις τελευταίες δημοπρασίες της ΔΕΠΑ οι επιλέγοντες πελάτες μπορούσαν να προμηθευθούν μεγάλες ποσότητες φ.α. ως ακόμα και κάτω από το κόστος αγοράς (σύμφωνα με τη ΡΑΕ στα επίπεδα του **30 €/MWh**).

Οι μεγάλες εκπτώσεις των ΕΠΑ και ΔΕΠΑ στο βιομηχανικό τιμολόγιο αποτελούν την καλύτερη απάντηση στα περί αρνητικής «ανταγωνιστικότητας» της ελληνικής οικονομίας λόγω των τιμών φ.α., όπως καταγράφονται στο κείμενο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Εξηγήσαμε πώς πραγματικά προκύπτει η υψηλή τιμή του φ.α. και όχι λόγω της «μεγάλης, κρατικοδίαιτης και μονοπωλιακής» ΔΕΠΑ όπως με «ψυχολογικού» τύπου επιχειρήματα υποστηρίζει το ελληνικό βιομηχανικό κεφάλαιο.

Η «ανταγωνιστικότητα» της ελληνικής οικονομίας για την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και το ελληνικό Κεφάλαιο, ταυτίζεται μονοδιάστατα με την εξαγωγική της δυνατότητα, μέσω της μείωσης του εργασιακού και παραγωγικού κόστους. Αφορά μια διαδικασία μετατροπής της Ελλάδας σε Ειδική Οικονομική Ζώνη, με ισοπεδωμένους μισθούς για τους εργαζόμενους και απεριόριστες φοροαπαλλαγές και επενδυτικές διευκολύνσεις για το Κεφάλαιο. Σε κάθε περίπτωση αυτή η συζήτηση θα είχε ενδιαφέρον να διεξαχθεί και με όρους «διαρθρωτικής» [6] ανταγωνιστικότητας για τις ελληνικές επιχειρήσεις.

Η ΕΒΙΚΕΝ και ο ΣΕΒ πάρα πολύ γρήγορα θα πληρωθούν με το ίδιο νόμισμα της «απελευθέρωσης», διότι με μαθηματική ακρίβεια το ενεργειακό κόστος της βιομηχανίας μεσοπρόθεσμα θα εκτιναχθεί μέσω του διαμελισμού της ΔΕΠΑ. Η γενικευμένη επιλεξιμότητα των βιομηχανικών πελατών, τόσο της ΔΕΠΑ όσο και των ΕΠΑ, δηλαδή η δυνατότητα τους να επιλέγουν διαφορετικό πάροχο της επιλογής τους, αποτελεί μια εξέλιξη που βραχυπρόθεσμα μπορεί να ωφελήσει τους βιομηχανικούς πελάτες, αλλά πολύ γρήγορα θα στραφεί εναντίον τους.

Έχει αποδειχθεί ότι Ε.Ε. και ΗΠΑ προκειμένου να περιορίσουν την κερδοφορία του ρωσικού κεφαλαίου σε μια σειρά από χώρες περιφερειακής επιρροής του [7], είναι διατεθειμένοι να κάνουν τα πάντα. Σε αυτή τη συγκυρία των κυρώσεων της ΕΕ στις ρώσικες εξαγωγές, είναι βέβαιο ότι όποιος βιομηχανικός πελάτης «φύγει» από το σύστημα GAZPROM – ΔΕΠΑ – ΕΠΑ, θα βρει βραχυπρόθεσμα καλύτερες τιμές σε φορτία LNG-spot από το αντίπαλο ενεργειακό στρατόπεδο. Τι θα συμβεί όμως την επαύριον ?

Οι ΔΕΠΑ και ΕΠΑ χάνοντας τις σημαντικές ποσότητες των βιομηχανικών καταναλώσεων, θα πετυχαίνουν χειρότερη τιμή αγοράς, άρα αναγκαστικά θα μετακυλήσουν το κόστος στους εναπομείναντες πελάτες (οικιακούς, επαγγελματίες), άρα θα ενταθεί η ύφεση και έμμεσα θα πληγεί ακόμα περισσότερο η εσωτερική κατανάλωση, άρα έμμεσα και οι βιομηχανικοί πελάτες ως παραγωγοί. Μόλις ολοκληρωθεί η έξοδός των βιομηχανικών πελατών από το σύστημα GAZPROM – ΔΕΠΑ – ΕΠΑ, θα πρέπει να διαπραγματευτούν μόνοι τους (ή έστω με μικρές συνέργειες) στην παγκόσμια αγορά χονδρικής. Οι ποσότητες τους θα είναι πολύ μικρές για να πετύχουν καλές τιμές και οι διακυμάνσεις στις ενεργειακές τους ανάγκες θα τους εκθέτουν συνεχώς στον κίνδυνο του TAKE OR PAY.

Συνεπώς οι βιομηχανικοί πελάτες δεν έχουν όφελος, αλλά ζημιά από την γενικευμένη επιλεξιμότητα, όσο οι ΕΠΑ -ΔΕΠΑ διατηρούν τα βιομηχανικά τους τιμολόγια κοντά ή πολλές φορές και κάτω από το κόστος. Γιατί λοιπόν η ΕΒΙΚΕΝ διαρρηγνύει τα ιμάτια της ? Γιατί το κεφάλαιο προτιμά μια πιο «πολιτική» στάση απέναντι στα κρατικά μονοπώλια, διακινδυνεύοντας τα εξαιρετικά τιμολόγια που τους εξασφαλίζουν η ενιαία ΔΕΗ και η ενιαία ΔΕΠΑ ?

Η ελληνική αστική τάξη ακόμα και σε αυτή την εξελιγμένη φάση του καπιταλισμού δημιουργεί, συντηρεί και επεκτείνει τα κέρδη της κυρίως με την εκτατική εκμετάλλευση της εργασίας, κυρίως μέσα από επιχειρήσεις εντάσεως εργασίας. Σε μόλις τέσσερα χρόνια κατάφερε να μειώσει το κόστος αναπαραγωγής της εργασίας στην Ελλάδα σχεδόν στο μισό. Ταυτόχρονα κατάφερε να εξασφαλίσει για τον εαυτό της ανήκουστες φοροαπαλλαγές.

Το ελληνικό κεφάλαιο ζει μόνο για το αύριο, ούτε για το μεθαύριο ούτε για έξι μήνες μετά. Βλέπει μπροστά του μόνο την μείωση των μισθών, μια ΔΕΗ και μια ΔΕΠΑ που πρέπει να δουλεύουν όχι για την κοινωνία, αλλά για λογαριασμό τους. Αδυνατεί να συλλάβει και να διεκδικήσει ένα μεσοπρόθεσμο σχέδιο τεχνικού εκσυγχρονισμού και βελτίωσης των παραγωγικών διεργασιών στις βιομηχανίες, δεν επενδύει στην εκπαίδευση του εργατικού δυναμικού, δεν ερευνά τις κοινωνικές και γεωγραφικές ιδιαιτερότητες ορισμένων αγορών, δεν επιδιώκει καμιά εξέλιξη στην διαδικασία προώθησης των προϊόντων και των μέσων παραγωγής τους.

Το ελληνικό κεφάλαιο παραμένει υποτελές στα πιο ανεπτυγμένα από αυτήν ευρωπαϊκά κεφάλαια, με μόνο δύο όρους. Την με κάθε τρόπο συμβολή τους στην επικυριαρχία της πάνω στους εργαζόμενους στην Ελλάδα. Και την παραχώρηση ενός πολύ ελεγχόμενου μεριδίου εξαγωγών. Γι αυτό η ΕΒΙΚΕΝ προσδένεται στρατηγικά στις ενεργειακές πολιτικές της ΕΕ. Ότι της κοστίσει σε ενεργειακό κόστος, θα της επιστραφεί σε φτηνά μεροκάματα φτηνό δανεισμό.

Η στάση του ελληνικού κεφαλαίου σχετικά με την Ενέργεια και το Φυσικό Αέριο αποτελεί τυπικό δείγμα συνολικότερων του επιδιώξεων. Με βάση τη στάση της ΕΒΙΚΕΝ, δηλαδή του ΣΕΒ, ενόψει της απελευθέρωσης της αγοράς φ.α. δικαιούμαστε να εξάγουμε συγκεκριμένα συμπεράσματα για τον τεχνικό και ιδεολογικό προσανατολισμό του ελληνικού κεφαλαίου.

Εδώ δεν έχουμε να κάνουμε με μια προσπάθεια μείωσης του ενεργειακού κόστους με την τήρηση ας πούμε κάποιων σοσιαλδημοκρατικού τύπου ρητρών, όπως π.χ. αυξήσεις σε

μεροκάματα, θέσεις εργασίας και πτώση της τιμής των παραγόμενων προϊόντων στην εγχώρια αγορά. Δεν έχουμε να κάνουμε με ένα σενάριο «εθνικής συνεννόησης» όπως μάταια ελπίζει και επιδιώκει ο ΣΥΡΙΖΑ, τοποθετούμενος ως τώρα με ΠΑΡΩΝ και στις τρεις τροπολογίες του ΥΠΕΚΑ (επιλέγοντες, ΕΣΠΑ, ΕΦΚ). Εδώ πρόκειται για μια στάση στον αντίποδα του ταξικού συμβιβασμού Κεφαλαίου – Εργασίας, με την πλήρη και με κάθε τρόπο επίθεση του Κεφαλαίου σε όλα τα μέτωπα και με την πλήρη εξάντληση των κοινωνικών εφοδίων του κοινωνικού συμβολαίου. Με την πλήρη ιδιωτικοποίηση και συρρίκνωση Δημοσίων Κοινωνικών Υποδομών και Υπηρεσιών (Υγεία, εκπαίδευση, ασφάλιση, εργασιακές σχέσεις, νερό, ενέργεια, δημόσιοι χώροι κλπ). Με την χρησιμοποίηση της επιλογής καταστροφής μέσων παραγωγής, από την χρήση των οποίων ζουν και αναπαράγονται οι εργαζόμενες τάξεις και το σύνολο του πληθυσμού, ακόμα και με την ανοιχτή στήριξη του Φασισμού, ακόμα ενδεχομένως και του πολέμου.

Η περιβόητη «κατά φαντασίαν» προοδευτική μερίδα του ελληνικού που δήθεν επιδιώκει την αναβάθμιση της θέσης της στον διεθνή ανταγωνισμό μέσω της «διαρθρωτικής ανταγωνιστικότητας» αναζητείται εδώ και δεκαετίες.

Το κείμενο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής αναφέρεται και σε **ανεπάρκεια υποδομών**, υπονοώντας την ανάγκη «μεταρρυθμίσεων» για την ανάπτυξη τους. Είναι σαν να μέμφεται την «κρατική» ΔΕΠΑ (65% ΤΑΙΠΕΔ, 35% ΕΛΠΕ) για την μη κατασκευή κρατικών δικτύων για λογαριασμό των ιδιωτών που θα τα λειτουργήσουν και θα τα εκμεταλλευθούν. Δεν μπορεί να περάσει απαρατήρητο ότι οι διαγωνισμοί για τις υπό τρεις υπό σύσταση νέες ΕΠΑ (Στερεά, Κ. Μακεδονία, Αν. Μακεδονία και Θράκη) «σκοντάφτουν» εδώ και χρόνια στην υποχρέωση ανάπτυξης δικτύου για τον ιδιώτη που θα τις εκμεταλλευθεί εμπορικά. Αλλά ο «επενδυτής» προφανώς δεν θέλει να επωμιστεί τα κόστη ανάπτυξης του δικτύου. Θέλει να τα βρει έτοιμα και κατασκευασμένα από τη ΔΕΠΑ.

Η τεράστιας τεχνικής και στρατηγικής σημασίας περιουσία του ΔΕΣΦΑ, οι διασυνδετήριοι αγωγοί με άλλες χώρες και ο σταθμός υγροποιημένου φυσικού αερίου στην Ρεβυθούσα, που κατασκευάστηκαν αποκλειστικά με κρατική δαπάνη, επιχειρείται να δοθεί έναντι πινακίου φακής στην Socar, την κρατική εταιρεία πετρελαίου του Αζερμπαϊτζάν. Στις 21.12.2013, υπεγράφη το Σύμφωνο Εξαγοράς του 66% (ΤΑΙΠΕΔ 31% – ΕΛΠΕ 35%) του ΔΕΣΦΑ από την SOCAR. Το αντίτιμο συμφωνήθηκε στα 400 εκατ. ευρώ όταν τα κέρδη χρήσεων 2012 και 2013 ήταν 200 εκατ. ευρώ [8].

4. Η ιδιωτικοποίηση των Δικτύων

Το νομοσχέδιο μέσα από την σύσταση των ΕΔΑ – Εταιρείες Διανομής Αερίου προσφέρει στους ιδιώτες των ΕΠΑ (Shell, ΕΝΙ) σημαντικά ανταλλάγματα έναντι της σταδιακής διακοπής του μονοπωλίου που τους είχε παραχωρηθεί το 2001 για 30χρόνια. Παρά ταύτα δεν υπάρχει καμιά δέσμευση από την πλευρά τους, και δεν περιλαμβάνεται στο σχέδιο νόμου, ότι δεν θα διεκδικήσουν χρηματικές αποζημιώσεις.

1. Έως την 1η Ιανουαρίου 2017 οι ΕΠΑ Αττικής, Θεσσαλονίκης και Θεσσαλίας υποχρεούνται να προβούν στο νομικό και λειτουργικό διαχωρισμό της δραστηριότητας Διαχείρισης των Δικτύων Διανομής Αττικής, Θεσσαλίας και Θεσσαλονίκης από τις λοιπές δραστηριότητές τους, με την **εισφορά του κλάδου Διανομής** έκαστης εξ αυτών, κατά το στάδιο ιδρύσεως νέας ΕΔΑ [Άρθρο 4, (80Α), 3]. Ως κλάδος Διανομής νοείται η ομώνυμη αυτόνομη οργανωμένη λειτουργική μονάδα της εκάστοτε υφιστάμενης ΕΠΑ, **συμπεριλαμβανομένων των περιουσιακών στοιχείων** έκαστης εκ των ανωτέρω ΕΠΑ και των συναφών με αυτά απαιτήσεων και υποχρεώσεων, **που εμπίπτουν στην αρμοδιότητα των ως άνω μονάδων.**

2. Εντός 90 ημερών από τη σύσταση των ΕΔΑ της παραγράφου 3, οι ΕΠΑ Αττικής, Θεσσαλονίκης και Θεσσαλίας υποχρεούνται να μεταβιβάσουν **άνευ ανταλλάγματος** τις μετοχές που θα κατέχουν στις αντίστοιχες ΕΔΑ στους μετόχους των ΕΠΑ, κατ’ αναλογία της συμμετοχής τους στο μετοχικό κεφάλαιο έκαστης ΕΠΑ. Η μεταβίβαση αυτή απαλλάσσεται από την καταβολή φόρου μεταβίβασης ή οποιουδήποτε άλλου φόρου ή τέλους ή άλλης επιβάρυνσης [Άρθρο 4, (80Α), 4].

3. **Η ΔΕΠΑ ΑΕ**, ως κυρία των Δικτύων, **δεν δικαιούται αντάλλαγμα για την παραχώρηση της διαχείρισης και εκμετάλλευσης των Δικτύων** Διανομής Αττικής, Θεσσαλίας και Θεσσαλονίκης μέχρι την απόσβεση του δικαιώματος χρήσης και κάρπωσής τους, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 7 του ν. 2364/1995 και ειδικότερα **μέχρι τη λήξη της άδειας διανομής που χορηγείται στις ΕΔΑ** κατά τη διάταξη της παραγράφου 2. [Άρθρο 4, (80Γ), 1]. **Η διάρκεια των Αδειών που χορηγούνται στις ΕΔΑ καθορίζεται με απόφαση της ΡΑΕ και ορίζεται τουλάχιστον εικοσαετής με δυνατότητα παράτασης για είκοσι επιπλέον έτη**. [Άρθρο 4, (80Γ), 2].

Στις ΕΔΑ (51% ΔΕΠΑ, 49% Ιδιώτες) χορηγείται η αποκλειστική διαχείριση και εκμετάλλευσης των δικτύων της ΔΕΠΑ σε Αττική, Θεσσαλονίκη, Θεσσαλία κάτω από το management των ιδιωτών (κατ’ αναλογία των ΕΠΑ) για επιπλέον 40 χρόνια:
– Χωρίς το παραμικρό προβλεπόμενο αντίτιμο για τους ιδιώτες,
– Χωρίς πρόβλεψη κατασκευής ελάχιστου αριθμού χιλιομέτρων ανάπτυξης δικτύου

όπως είχε προβλεφθεί στις άδειες διανομής του 2001

4. Γίνεται διάκριση των εννοιών Άδεια Διανομής και Άδεια Διαχείρισης Δικτύου Διανομής [Άρθρο 1, Ορισμοί, 1, στ]. Η κατασκευή Δικτύου Διανομής επιτρέπεται σε όσους έχει χορηγηθεί Άδεια Διανομής, Η διαχείριση και εκμετάλλευση Δικτύων Διανομής επιτρέπεται σε όσους έχει χορηγηθεί Άδεια Διαχείρισης Δικτύου Διανομής. [Άρθρο 3, 1&2]. Ο Διαχειριστής Δικτύου Διανομής οφείλει να υλοποιήσει το Δίκτυο Διανομής με πόρους του κατόχου της Άδειας Διανομής, σύμφωνα με το πρόγραμμα ανάπτυξης, το οποίο καταρτίζεται από τον Διαχειριστή [Άρθρο 3, 10].

Γιατί ενώ ο Διανομέας επιβαρύνεται με το κόστος κατασκευής των νέων δικτύων, ο Διαχειριστής αποφασίζει το πρόγραμμα ανάπτυξης και τα εκμεταλλεύεται; Ποιος είναι ο Διανομέας και ποιος ο Διαχειριστής;

5. **Η Άδεια Διαχείρισης Δικτύου Διανομής δύναται να χορηγείται σε πρόσωπο άλλο εκτός του κατόχου της Άδειας Διανομής.** Στην περίπτωση αυτή, ο κάτοχος της Άδειας Διανομής **συνάπτει σύμβαση** με τον κάτοχο της Άδειας Διαχείρισης Δικτύου Διανομής, **με την οποία καθορίζεται το αντάλλαγμα που οφείλεται για την ανάληψη της Διαχείρισης του Δικτύου Διανομής** [Άρθρο 3, 2]. Για χρονικό διάστημα τριών ετών από την έναρξη λειτουργίας της ΕΔΑ, **η εισφέρουσα εταιρεία, είτε πρόκειται για τη ΔΕΠΑ ΑΕ είτε για τις ΕΠΑ, δύναται να υποστηρίζει τη λειτουργία της ΕΔΑ παρέχοντάς της υπηρεσίες, έναντι εύλογου ανταλλάγματος** που θα καλύπτει το κόστος παροχής τους και εγκρίνεται από τη ΡΑΕ. [Άρθρο 4, (80Α), 17].

Οι ΕΠΑ, οι οποίες μετατρέπονται ουσιαστικά σε επιχειρήσεις με 100% κυριότητα των ιδιωτών, χάνοντας το 51% του αρχικού μετοχικού τους κεφαλαίου που αφορά τη ΔΕΠΑ και τη Διανομή, μπορούν ως το 2020 να διαχειρίζονται και να εκμεταλλεύονται τα Δίκτυα Διανομής για λογαριασμό των ΕΔΑ, έναντι ανταλλάγματος. Μετά από 15 χρόνια τεχνογνωσίας και εμπειρίας πιο έτοιμες από κάθε νέο «παίχτη» της αγοράς, οι ΕΠΑ θα μπορούν να πουλούν κάθε απαιτούμενη διοικητική ή τεχνική υπηρεσίες προς στις ΕΔΑ (δηλαδή κατά 49% στον εαυτό τους) και τους υποψήφιους παρόχους.

6. Εντός ενός (1) μηνός από τη θέση σε ισχύ του Κανονισμού Τιμολογίων της παρ. 1 του άρθρου 88 του ν. 4001/2011, όπως τροποποιείται με τον παρόντα νόμο, η ΔΕΠΑ ΑΕ, υπό την ιδιότητά της ως Διαχειριστή του Δικτύου Διανομής Λοιπής Ελλάδος, και οι ΕΠΑ Αττικής, Θεσσαλίας και Θεσσαλονίκης, **υπό την ιδιότητά τους ως Διαχειριστών των Δικτύων**

των αντίστοιχων γεωγραφικών περιοχών υποβάλλουν προς έγκριση στη ΡΑΕ τα τιμολόγια με βάση τα οποία εισπράττουν αντάλλαγμα για κάθε Βασική Δραστηριότητα που παρέχουν στους Χρήστες, σύμφωνα με τη διάταξη της παρ. 4 του ν. 4001/2011, όπως τροποποιείται δια του παρόντος. Από τον χρόνο θέσης του παρόντος σε ισχύ έως και τον χρόνο θέσης σε ισχύ των ανωτέρω τιμολογίων, η τιμή για την παροχή Βασικών Δραστηριοτήτων προς τους Χρήστες από τη ΔΕΠΑ ΑΕ και τις ΕΠΑ Αττικής, Θεσσαλίας και Θεσσαλονίκης ορίζεται σε τέσσερα (4) ευρώ ανά MWh. [Άρθρο 12, 2].

Μέχρι την ίδρυση των ΕΔΑ (και την λειτουργία τους από τις ΕΠΑ) οι ΕΠΑ χρεώνουν για κάθε Βασική Δραστηριότητα, τους Χρήστες των Δικτύων με κόμιστρο Διανομής.

7. Μέχρι την έκδοση άδειας προμήθειας του προηγούμενου εδαφίου στις ΕΠΑ, οι υφιστάμενες ΕΠΑ που συστάθηκαν κατά τις διατάξεις του ν. 2364/1995 δύνανται να ασκούν τη δραστηριότητα προμήθειας φυσικού αερίου σε Πελάτες που καθίστανται Επιλέγοντες κατά τις διατάξεις του παρόντος. Η ΡΑΕ, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της κατά τα άρθρα 23 και 83 του ν. 4001/2011, δύναται να επιβάλλει στις ΕΠΑ μέτρα και όρους, οι οποίοι κρίνονται αναγκαίοι προκειμένου να διασφαλίζεται η προστασία των Πελατών και η εύρυθμη λειτουργία της αγοράς, μέχρι την έκδοση των αδειών προμήθειας. **Τα μέτρα αυτά δεν δύνανται να περιορίζουν τη γεωγραφική επέκταση των δραστηριοτήτων προμήθειας των ΕΠΑ σε Πελάτες που καθίστανται Επιλέγοντες δυνάμει του άρθρου 82 του, και βρίσκονται εκτός των γεωγραφικών ορίων των αδειών που είχαν χορηγηθεί στις ΕΠΑ** δυνάμει των διατάξεων του ν. 2364/1995. [Άρθρο 12, 4].

Οι ΕΠΑ χάνουν σταδιακά την αποκλειστικότητα προμήθειας, άμεσα για τους βιομηχανικούς πελάτες με ετήσιο φορτίο άνω των 2,2 GWh, από 1/1/17 για τους μη οικιακούς και από 1/1/18 για τους οικιακούς, όμως ταυτόχρονα απελευθερώνονται τα γεωγραφικά όρια προμήθειας.

8. Τα Δίκτυα Διανομής που έχουν κατασκευαστεί εντός της ελληνικής επικράτειας είτε από τη ΔΕΠΑ ΑΕ είτε από τις ΕΠΑ Αττικής, Θεσσαλίας και Θεσσαλονίκης, στο πλαίσιο των Αδειών Διανομής που έχουν εκδοθεί δυνάμει των διατάξεων του ν. 2364/1995 παραμένουν στην αποκλειστική κυριότητα της ΔΕΠΑ ΑΕ. **Έργα επέκτασης των υφιστάμενων Δικτύων Διανομής που θα εκτελεσθούν από τις ΕΔΑ ανήκουν στην αποκλειστική κυριότητα αυτών.** [Άρθρο 80Β, 1&2].

Για πρώτη φορά στην ιστορία της χώρας από 1/1/17 και εφεξής θα υπάρχουν

δίκτυα των οποίων η κυριότητα δεν θα ανήκει στη ΔΕΠΑ, αλλά κατά 49% σε ιδιώτες.

5. Αποχώρηση μεμονωμένων διαμερισμάτων από την Κεντρική Θέρμανση

Το ΥΠΕΚΑ όμως δεν είναι απλώς εκτελεστικό όργανο, **ασκεί πολιτική και είναι βέβαιο ότι θα επιχειρήσει να ταυτίσει αυτή την εγκληματική ληστεία της δημόσιας περιουσίας με το κοινό καλό, με το συλλογικό συμφέρον. Δανείζεται λοιπόν ορισμένα στοιχεία της αλάνθαστης μεθόδου της επικοινωνιακής δημαγωγίας**. Ολόκληρο το άρθρο 9 του ν/σ σχετικά με την αναμόρφωση των σχέσεων συνιδιοκτησίας και κοινής χρήσης της θέρμανσης σε πολυκατοικίες, δήθεν για την καταπολέμηση της ενεργειακής πενίας και της προστασίας της ατμόσφαιρας μέσω της χρήσης φ.α. ενδείκνυται προς χρήση τηλεοπτικού και κοινοβουλευτικού κανιβαλισμού. Γιατί από κανίβαλους είναι πλήρη σήμερα και το κοινοβούλιο και η τηλεόραση.

Παρότι τα τελευταία χρόνια, επ' αφορμή τραγικών και θανατηφόρων ατυχημάτων, τα κυρίαρχα ΜΜΕ ανέδειξαν με ένταση τις επιπτώσεις από την ακατάλληλη καύση ξυλείας σε κατοικίες, ελάχιστα έχει επισημανθεί η αιτία τους και η πολιτική ευθύνη πίσω από αυτές.

Η αποπνικτική ατμόσφαιρα στο λεκανοπέδιο της Αττικής εμφανίζεται ως συνώνυμη της έλλειψης περιβαλλοντικής παιδείας, παραβλέποντας ότι η ακρίβεια στις συμβατικές λύσεις θέρμανσης δεν έχει αφήσει στους πολίτες άλλη λύση προστασίας από το κρύο, εκτός από το να καίνε ότι βρουν σε φτηνές και ρυπογόνες ξυλόσομπες ή τζάκια.

Δεν υπάρχει αμφιβολία πως και τον φετινό χειμώνα αυτή η εικόνα θα επαναληφθεί.

Η εξελισσόμενη συρρίκνωση του κοινωνικού εισοδήματος, η ακρίβεια στα συμβατικά μέσα θέρμανσης και η αναποτελεσματική ως και ανύπαρκτη ενεργειακή θωράκιση των κτιρίων στις πόλεις, έχουν οδηγήσει ώστε το πρόβλημα της ενεργειακής πενίας να λάβει χαρακτήρα ανθρωπιστικής κρίσης.

Από το 2008 ως το 2013 το οικιακό τιμολόγιο της ΔΕΗ αυξήθηκε πάνω από 60%. Το κόστος προμήθειας αυξήθηκε κατά 45%, ενώ προστέθηκαν τα ενδιάμεσα κόστη διανομής, μεταφοράς, ΥΚΩ, ΝΕΡΙΤ. Το τέλος επιδότησης των περιβαλλοντικά καθαρών μονάδων ιδιωτών παραγωγών (ΕΤΜΕΑΡ) αυξήθηκε κατά 3.500 %.

Σε βάθος δεκαετίας το πετρέλαιο και το φ.α. στην Ελλάδα έχουν υποστεί συνολική αύξηση πάνω από 100% στην τελική τιμή διάθεσης, λόγω της διεθνούς αύξησης της τιμής, των

περιθωρίων κέρδους των εισαγωγών χονδρικής, των διανομέων λιανικής και ειδικά των φόρων που τα συνοδεύουν, οι οποίοι στο πετρέλαιο ξεπερνούν το 50% της τελικής τιμής διάθεσης. Η ποιότητα κατασκευής των κτηρίων αποτιμάται επίσης ως εξαιρετικά προβληματική. Η ενεργειακή κατανάλωση στα κτήρια της Αθήνας ξεπερνά τις 29 kWh/έτος ανά κυβικό, ενώ στη Δανία δεν ξεπερνά τις 14 kWh, στη Γερμανία τις 21 και στην Ολλανδία τις 20 kWh, σε χώρες δηλαδή με πολύ δυσκολότερες κλιματολογικές συνθήκες.

Όλες οι νομοθετικές πρωτοβουλίες των τελευταίων κυβερνήσεων από τη μια μεγεθύνουν την ενεργειακή πενιά, από την άλλη επιχειρούν να διασκεδάσουν τις εντυπώσεις. Η πρόσφατη μείωση κατά 30% σε ένα φόρο που είχε αυξηθεί 400% (ειδικός φόρος κατανάλωσης στο πετρέλαιο θέρμανσης) αποτελεί απολύτως ενδεικτικό **παράδειγμα μιας πολιτικής που αστειεύεται πάνω σε ανθρώπινα θύματα.**

Το οξυμένο σήμερα πρόβλημα της ενεργειακής πενίας είναι βαθιά πολιτικό και ταξικό. Οφείλεται στην ήττα των κοινωνικών δυνάμεων που διέθεταν συγκεκριμένο επιστημονικό και κοινωνικό σχέδιο την δεκαετία του ’40, από την επελαύνουσα καραμανλική πολυκατοικία της αντιπαροχής. Οι ένοικοι των ανεγειρόμενων πολυκατοικιών σύμφωνα με τον ΓΟΚ του 1955, βρέθηκαν να κατοικούν σε κτήρια χωρίς τις πρόνοιες του Ν.3741/1929 (θέρμανση, ανελκυστήρας, αυλές, άνετοι κοινόχρηστοι χώροι, χώροι βοηθητικής χρήσεως, χρήση φωταερίου κ.α.) με ανυπολόγιστο κόστος στις συνθήκες διαβίωσής τους και στην επιβάρυνση του αστικού ιστού. Η συντριπτική πλειοψηφία των πολυκατοικιών που αποτελούν σήμερα τις εστίες ενεργειακής πενίας στην Αθήνα, (Παγκράτι, Κυψέλη, Νεάπολη, Πατήσια, Αμπελόκηποι) αποτελούν καθόλου συμπτωματικά και «σήμα κατατεθέν» του ΓΟΚ του 1955, σύμφωνα με τον οποίο η σύνταξη μελετών θέρμανσης είναι προαιρετική, ανεξαρτήτως οικοδομικού όγκου.

Σε αυτές τις πολυκατοικίες, αλλά και σε πλείστες άλλες, οι θερμάνσεις έχουν κατασκευαστεί με έλλειμμα επιστημονικού σχεδιασμού, περίσσεια εμπειρισμού και πλήρη απουσία ελέγχου από την Πολιτεία, σε ότι αφορά την χωροθέτηση του λεβητοστασίου, τις συνθήκες αερισμού, τις διατάξεις απαγωγής καυσαερίων, την αποδοτική επιλογή ζεύγους καυστήρα-λέβητα, τα υδραυλικά της θέρμανσης. **Τα τσιμεντένια κουτιά του ΓΟΚ του ’55 στεγάζουν σήμερα ενοίκους μακροχρόνια άνεργους, μακροχρόνια ασθενείς και σε κάθε περίπτωση οικονομικά ανήμπορους να τροφοδοτούν τις στραβές, κακές και ανάποδες εγκαταστάσεις θέρμανσης με πανάκριβα μέσα.**

Όμως το ΥΠΕΚΑ (σε γραμμή Βορίδη – Άδωνη) δίνει τη δυνατότητα στους έχοντες να αυτονομούνται από την κεντρική θέρμανση χωρίς την έγκριση του 50+1% των

ενοίκων της Πολυκατοικίας. Οι υπόλοιποι καυσόξυλα, μαγκάλια και κουβέρτες. Αντί για την προστασία αυτών που μαστίζονται από την ενεργειακή πενία, η Πολιτεία υπερασπίζεται τους ελάχιστους που μπορούν ακόμα να δαπανήσουν.

Ο αναμενόμενος αντίλογος δεν είναι άλλος από το δήθεν σημαντικό περιβαλλοντικό όφελος αντικατάστασης μονάδων πετρελαίου από μονάδες φυσικού αερίου σε Αττική, Θεσσαλονίκη και Θεσσαλία και από αντλίες θερμότητας με ηλεκτρικό ρεύμα στην υπόλοιπη Ελλάδα. Το ΥΠΕΚΑ θα θυμηθεί ότι η καύση φ.α συνεπάγεται ανυπαρξία αιθάλης, μικρότερες εκπομπές αιωρούμενων σωματιδίων, του τοξικού CO, οξειδίων του Θείου και του Αζώτου, καθώς και 30% λιγότερο CO2. Θα θυμηθεί επίσης ότι η απευθείας χρήση φ.α. στην θέρμανση και την εστίαση συνοδεύεται από 100% ενεργειακή απόδοση, σε σύγκριση με την χρήση ηλεκτρικού ρεύματος που έχει παραχθεί από φ.α. κατά την οποία η απόδοση δεν ξεπερνά το 30%. Το ΥΠΕΚΑ θα θυμηθεί ότι το φ.α. αποτελεί ιδανική λύση για τον οικιακό τομέα ειδικά στα αστικά κέντρα.

Ήδη η Βουλή έχει ψηφίσει την διάθεση κονδυλίων ύψους 15 εκ. € για την επιδότηση εγκαταστάσεων φ.α. (85% ΕΣΠΑ – 15% ΠΔΕ). Αν υποθέσουμε ότι το μέσο κόστος μετατροπής είναι 4.000 € (συμπεριλαμβανομένων και των παρεμβάσεων στα υδραυλικά της θέρμανσης) και ότι η επιδότηση θα είναι της τάξης του 50% τότε πρόκειται να ωφεληθούν 7.500 διαμερίσματα ή κεντρικές θερμάνσεις στην Αττική, την Θεσσαλονίκη και τη Θεσσαλία. Φυσικό Αέριο σε 7.500 από 2 εκατομμύρια νοικοκυριά. Κατά τα γνωστά, πρόκειται για διάταξη με ελάχιστο κοινωνικό και περιβαλλοντικό όφελος, αλλά εν δυνάμει μεγάλο επικοινωνιακό όφελος.

6. Συμπερασματικά

Τα επιχειρήματα που υποστηρίζουν ότι η απελευθέρωση της αγοράς φ.α. πρόκειται να ρίξει τις τιμές και να ευνοήσει τους καταναλωτές είναι εντελώς σαθρά. Τα στοιχεία της Eurostat αποδεικνύουν ότι σε χώρες που απελευθερώθηκε η αγορά φ.α. αντί της μείωσης επήλθε – ω του θαύματος – αύξηση τιμών [9]. Μεταξύ 2002 και 2007 (έτος βάσης το 2002) – για οικιακούς καταναλωτές για ένα GJ συμπεριλαμβανομένων όλων των φόρων που καταβάλλονται στην Ε.Ε.- υπήρξε αύξηση στην Μεγάλη Βρετανία 68,72%, στην Γερμανία 55,96%, στην Αυστρία 35,05% κλπ. Μεταξύ 2010 και 2013 (έτος βάσης το 2010) – για οικιακούς καταναλωτές για ένα GJ μη συμπεριλαμβανομένων των φόρων που καταβάλλονται στην Ε.Ε. – υπήρξε αύξηση στην Μεγάλη Βρετανία 35,12%, στην Γερμανία 21,45% , στην Αυστρία 27,55%.

Το ν/σ που φέρνει το ΥΠΕΚΑ αποτελεί προϊόν διευθέτησης εν μέρει αντιθετικών και εν μέρει παράλληλων επιδιώξεων, διαφορετικών μερίδων του διεθνούς και εγχώριου Κεφαλαίου. Από τη μια πλευρά, θεμελιώνονται και επεκτείνονται οι αποικιακού τύπου συμφωνίες του Ελληνικού Κράτους με τις Shell Royal Dutch και την Eni, δυο μεγαθήρια του παγκόσμιου καπιταλισμού, με δραστηριότητα σε δεκάδες χώρες, σε όλα τα τμήματα της ενεργειακής αγοράς (πρωτογενής παραγωγή, μεταποίηση, υπηρεσίες). Τα οφέλη τους από το ν/σ είναι τεράστια. Επί της ουσίας θα αποκτήσουν ιδιοκτησία και θα εκμεταλλεύονται εις το διηνεκές, δίκτυα που θα κατασκευάζονται με έξοδα του Δημοσίου κάτω από την δική τους Διοίκηση. Εξασφαλίζουν κέρδη ανεξάρτητα από τις διακυμάνσεις της κατανάλωσης και τον ανταγωνισμό της αγορά Προμηθευτών. Ταυτόχρονα διατηρούν τη δυνατότητα απαίτησης αποζημιώσεων από το ελληνικό Δημόσιο.

Από την άλλη πλευρά ωφελούνται εν δυνάμει οι top μερίδες του ελληνικού κεφαλαίου (Μυτηλιναίος, Κοπελούζος), οι οποίοι επιδιώκουν και σταδιακά καταφέρνουν να υποκαταστήσουν ΔΕΗ και ΔΕΠΑ, με ανυπολόγιστο κόστος στις εναπομείνασες παραγωγικές βιομηχανίες. Ανεξάρτητα από το εάν η ΕΒΙΚΕΝ κατορθώσει να μειώσει το μεταβατικό κόμιστρο διανομής στα επίπεδα του 1€/MWh, είναι βέβαιο ότι η γενικευμένη επιλεξιμότητα θα την πλήξει.

Τελευταίο σε σειρά, αλλά όχι σε σημασία, είναι η απογοητευτική στάση του συνδικαλιστικού κινήματος στον χώρο του φυσικού αερίου. Παρότι το ν/σ θέτει τις εργασιακές θέσεις και σχέσεις σε περεταίρω επισφάλεια οι ηγεσίες των περισσοτέρων πρωτοβάθμιων σωματείων συμπράττοντας ανοιχτά με την εργοδοσία και την Κυβέρνηση, σκορπούν ψεύτικες υποσχέσεις στους εργαζόμενους και προωθούν την ατζέντα των ιδιωτών προς την Βουλή. Δεδομένης της απροθυμίας των σωματείων να διαπραγματευτούν για τους εργαζόμενους, πολύ περισσότερο δε για το Δημόσιο Συμφέρον, το ν/σ δεν κινδυνεύει από απεργίες και κινητοποιήσεις. Κινδυνεύει μόνο από την κινητοποίηση της Κοινωνίας μαζί με άλλα και για το κοινωνικό αγαθό της Ενέργειας. Στην κατεύθυνση της τεκμηρίωσης και της ανάδειξης των επιπτώσεων σε διεθνές επίπεδο είναι σημαντική η συνεισφορά της Πανελλήνιας Ομοσπονδίας Ενέργειας, η οποία σε επίπεδο δημόσιας τοποθέτησης σώζει τουλάχιστον τα προσχήματα.

Η παρέμβαση της Αριστεράς στον χώρο του φυσικού αερίου θα όφειλε να έχει ακριβώς τον χαρακτήρα της ανάδειξης των κοινωνικών επιπτώσεων, αποδίδοντας χωρίς υπεκφυγές την πολιτική ευθύνη στην Ευρωπαϊκή Ένωση, την Κυβέρνηση και το ελληνικό Κεφάλαιο. Χωρίς την ανασυγκρότηση συνδικαλιστικών πρακτικών σε αυτή την κατεύθυνση δεν υπάρχει τρόπος οι εργαζόμενοι να χειραφετηθούν διαχωρίζοντας το συλλογικό κοινωνικό συμφέρον –

και μέσα σε αυτό το δικό τους – από το συμφέρον των Ιδιωτών και των παρατρεχάμενων που του υπηρετούν για πολύ λίγα ψίχουλα. Σε αυτή την κατεύθυνση δεν περισσεύει κανένας συνάδελφος που θέλει να βλέπει το μέλλον του με αισιοδοξία και αξιοπρέπεια.

Απέναντι σε αυτό το έρεβος υπάρχει επιστημονικά και κοινωνικά τεκμηριωμένη πρόταση [10]. Αναφέρονται σε αυτή η συνδικαλιστικοί, επιστημονικοί και πολιτικοί φορείς. Είναι η άμεση έξοδος της Ελλάδας από τον Κοινό Ευρωπαϊκό Χώρο Ενέργειας και η συγκρότηση του Ενιαίου Δημόσιου Φορέα Ενέργειας. Του φορέα που θα αντιμετωπίζει τις ενεργειακές κοινωνικές ανάγκες της θέρμανσης, της εστίασης, του ζεστού νερού χρήσης, της μετακίνησης, του φωτισμού ως δικαίωμα των πολιτών και όχι ως πεδίο κερδοφορίας του Κεφαλαίου. Του φορέα που θα λειτουργεί καθετοποιημένα αξιοποιώντας τα ενεργειακά διαθέσιμα της χώρας εις όφελος και για λογαριασμό των ανθρώπων που την κατοικούν και κανενός άλλου. Η αυτοτελής και προσανατολισμένη στα συμφέροντα της κοινωνικής πλειοψηφίας άσκηση ενεργειακής πολιτικής, αποτελεί τον μόνο ασφαλή διεθνή δρόμο για την Ελλάδα απέναντι στις πολιτικές των πολεμικών τραγωδιών που υπαγορεύονται από την ΕΕ και το Κεφάλαιο.

***μέλος της Αντιπροσωπίας του ΤΕΕ, μέλος ΔΣ Ένωση Εργαζομένων Φυσικού Αερίου Αττικής**

Μέρος του κειμένου δημοσιεύθηκε στο περιοδικό **Αριστερή Ανατροπή**, Τεύχος 4, Νοέμβρης 2014

[1] European Commission, Directorate-General for Economic and Financial Affairs, The Second Economic Adjustment Programme for Greece, Fourth Review, April 2014, p.61,62

[2] Εφημερίδα «ΤΑ ΝΕΑ», Φυσικό αέριο: Πινγκ πονγκ ευθυνών για τις υψηλές τιμές, Γ. Φιντικάκης, 13/02/2014

[3] Κοινοβουλευτικός έλεγχος, Ερώτηση Χ.Βερελή στον Υπ.Ανάπτ. με θέμα ” Ανάπτυξη Δικτύων Φυσικού Αερίου “, 24/10/2008

[4] ΦΕΚ 1521/2001, Άρθρο 3, Παρ. 3.1.3.α

[5] Νικολέτα Αθανασοπούλου, Μελέτη για το Φυσικό Αέριο, ΄Β έκδοση, σελ.3 Πανελλήνια Ομοσπονδία Ενέργειας, Οκτώβρης 2014

[6] Ηλίας Ιωακείμογλου, Παραμένει ηγετική δύναμη η αστική τάξη ?

[7] «Το 2012, η Ρωσία ξεπέρασε για πρώτη φορά τη Γερμανία στη λίστα των εμπορικών εταίρων της Ελλάδας, καταλαμβάνοντας πλέον την πρώτη θέση (ακόμα και αν δεν συμπεριληφθούν το πετρέλαιο, το φυσικό αέριο και άλλα ενεργειακά προϊόντα, που αποτελούν τη μερίδα του λέοντος των ρωσικών εξαγωγών προς Ελλάδα). Σύμφωνα με στοιχεία της ρωσικής στατιστικής υπηρεσίας, ο όγκος του διμερούς εμπορίου Ελλάδας-Ρωσίας αυξήθηκε το 2012 κατά 25% και έφτασε στα 6,58 δισ. ευρώ, ενώ η ροή Ρώσων τουριστών προς την Ελλάδα αυξήθηκε κατά 13% το 2012 και οι αφίξεις ξεπέρασαν τις 700.000, σημαντικό μέρος των οποίων αφορούσε την περιοχή της Βόρειας Ελλάδας», Θεσσαλονίκη, 16/05/2013, Αλεξέι Ποπόφ, γενικός πρόξενος της Ρωσίας στην Ελλάδα

[8] ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΧΡΗΣΕΙΣ ΔΕΣΦΑ 2013

[9] Πάνος Καφές, Μελέτη για το Φυσικό Αέριο, Πανελλήνια Ομοσπονδία Ενέργειας, Οκτώβρης 2014

[10] Σπύρος Κοντομάρης, ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΙΣ ΕΠΙΧΕΙΡΟΥΜΕΝΕΣ ΑΛΛΑΓΕΣ ΣΤΗΝ ΑΓΟΡΑ ΤΟΥ ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ, Πανελλήνια Ομοσπονδία Ενέργειας, Οκτώβρης 2014